

Sygn. akt III RC 92/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Wioletta Paprotna

Protokolant: Kamila Sienkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2016r. w Świnoujściu na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko H. K.

o obniżenie alimentów

I. Obniża alimenty od powoda R. K. na rzecz pozwanej H. K.. ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie I RC 1891/99, z kwoty 2000,00 zł (dwa tysiąc złotych) miesięcznie do kwoty po 1500,00 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) miesięcznie, płatne z góry do dnia 10 – go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 marca 2016 r.;

II. W pozostałym zakresie powództwo oddała;

III. Odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami procesu;

S..akt II RC 92/15

UZASADNIENIE

Powód R. K., reprezentowany przez adw. A. H. pozwem z dnia 19.05.2015r. wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz pozwanej H. K. wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie X Wydziału Cywilnego Rodzinnego w dniu 25 czerwca 2002r. w sprawie o sygn. akt XRC 189/99, z kwoty 2.000 zł miesięcznie do kwoty 500 zł miesięcznie płatnej do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od dnia 01 stycznia 2015r. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że małżeństwo stron zostało rozwiązane, a w momencie orzekania alimentów w wysokości 2.000 zł powód prowadził własną działalność gospodarczą, polegającą na pilotażu statków morskich, z której to działalności uzyskiwał dochód w kwocie 13.000 zł miesięcznie. Stan zdrowia powoda w tamtym okresie był bardzo dobry, natomiast pozwana była w tamtym okresie osobą bezrobotną, poszukującą pracy. W uzasadnieniu swojego stanowiska powód podał, że z dniem 1 stycznia 2015r. był zmuszony zakończyć prowadzenie działalności gospodarczej, albowiem stan jego zdrowia uległ znacznemu pogorszeniu i od tego czasu utrzymuje się wyłącznie z emerytury w wysokości 3.568,18 zł, a więc wielokrotnie mniej niż miało to miejsce do końca 2014r. Zdaniem powoda, także dochód uzyskiwany przez jego obecną żonę jest nadto niewystarczający i to na nim spoczywają koszty utrzymania wspólnego gospodarstwa domowego. Podał, że rozpoznano u niego napadowe migotanie przedsionków, przewlekłą niewydolność krążenia, nadciśnienie tętnicze, powiększenie gruczołu krokowego, łuszczycę, chorobę niedokrwinną mięśnia sercowego, dmę moczanową, chorobę wrzodową żołądka oraz wiele innych. Podkreślił, że wymusza to na nim wydatkowanie znacznych kwot na leki, dojazdy do szpitali, wykonywanie różnorodnych badań oraz rehabilitację. Powód wskazał, że koszt utrzymania jego mieszkania to 500 zł miesięcznie oraz 800 zł na wyżywienie z uwagi na specjalną dietę. Zdaniem powoda, tylko

dzięki pomocy bliskich i pożyczaniu od nich środków pieniężnych jest w stanie uiszczać na rzecz pozwanej rentę alimentacyjną w wysokości 2.000 zł miesięcznie. Powód podniósł, iż jego sytuacja materialna zmieniła. (pozew k. 2-6)

Pozwana H. K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazała, iż powód otrzymał wysoką odprawę z tytułu przejścia na emeryturę oraz z innego tytułu związanego z faktem, że był współnikiem w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ś.. Nadto, zdaniem pozwanej, powód nie wykazał dochodów osiągniętych przez jego obecną żonę, która prowadzi lokal gastronomiczny w centrum miasta. Pozwana podała, że na jej miesięczny dochód składa się emerytura w kwocie 757,21 zł oraz kwota z alimentów powoda. Natomiast na wydatki w skali miesiąca składa się kwota 436,06 zł tytułem czynszu, opłaty za światło w kwocie 180 zł, gaz w kwocie 61 zł, Internet w kwocie 49 zł, wyżywienie w kwocie 700 zł, leki w kwocie 300 zł, wizyty lekarskie w kwocie 100 zł, środki czystości w kwocie 70 zł, fryzjer w kwocie 150 zł, kosmetyki w kwocie 100 zł, odzież w kwocie 200 zł, buty w kwocie 150 zł, średnie koszty drobnych awarii i remontów mieszkania w kwocie 100 zł oraz inne wydatki w kwocie 100 zł. Pozwana podkreśliła, że jej łączny koszt utrzymania to 2.826,06 zł i gdyby nie pomoc dzieci nie byłaby w stanie pokryć wszystkich swoich potrzeb. Ponadto, pozwana wskazała, że jest osobą bardzo schorowaną, bowiem jest po udarze mózgu, ma wszczepioną protezę zastawki ortalnej serca, cierpi na niewydolność nerek oraz zaawansowane zwyrodnienie stawów. Konsekwencją wskazanych schorzeń – zdaniem pozwanej – są znaczące wydatki m.in. w postaci zastrzyków co pół roku w kwocie 1000 zł oraz kosztu innych leków i wizyt u specjalistów. (odpowiedź na pozew k. 36-39)

W toku procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie . (k. 67, 131).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka z pozwanym zawarła związek małżeński w dniu 6 października 1973r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w P.. Z tego związku strony posiadają dzieci – J. K. ur. (...) i K. K. ur. (...)

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 1999r. w sprawie o sygnaturze akt IRC 1891/99 Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z winy pozwanego. W punkcie II wyroku zasądzono od powoda na rzecz pozwanej alimenty w kwocie 2000zł .

Wyrokiem z dnia 5 września 2000r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu zniósł wspólność ustawowa małżeńską między stronami z dniem 05.09.2000r.

Dowód: wyrok - k. 155 , 180-185 akt XRC 1891/99;

Podczas ostatniej sprawy rozwodowej pozwana miała 53 lata, z zawodu gastronom. Od 1988r. dwukrotnie podjęła pracę na ½ etatu jako bufetowa w okresie od 04.11.1996r. do 31.03.1997r. oraz na podstawie umowy zlecenia w wypłata 300zł okresie karnawału. W czasie rozpoznawania sprawy rozwodowej pozwana nie pracowała, była zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Cierpiała na niewydolność nerek i depresję. Od pozwanego otrzymywała kwotę 2000zł tytułem zabezpieczenia kosztów utrzymania rodziny. Mieszkała w trzypokojowym mieszkaniu własnościowym , czynsz wynosił 600zł miesięcznie i ponosiła opłaty za media. Jeździła wówczas samochodem marki M. kupioną za 15.000zł , do którego paliwo kupowała jej syn.

Powód w dacie orzeczenia rozwodu mieszkał ze swoją konkubiną. Prowadził działalność w zakresie pilotażu statków morskich , z której osiągał dochody około 12.000zł miesięcznie (netto).

Dowód: zeznania stron - k. 60-61,147-149v akt XRC 1891/99;

odpis zaświadczeni - k. 39 akt XRC 1891/99 ;

odpis P. - k. 39 akt XRC 1891/99;

Obecnie powód ma 65 lat. Po rozwodzie dokonano przed tym Sądem podziału majątku w dniu 31 grudnia 2004r. w sprawie INs 15/03 i pozwana otrzymała 3 pokojowe mieszkanie położone w Ś. na ul. (...) o wartości 120.000zł, samochód, dwie działki na W. i kwotę 20 000 zł.

Powód utrzymuje kontakt z dziećmi, którym pomaga finansowo. Obecnie jest na emeryturze i otrzymuje kwotę 3.568 zł miesięcznie netto i nie ma innych dochodów. Odchodząc z pracy wypłacono mu w dniu 24 czerwca 2015r. wynagrodzenie za umorzony udział w spółce (...) w kwocie 159.045 zł.

Obecnie razem z synem w P. budujemy gospodę, którą on finansuje, a syn ma to potem prowadzić. Gospoda jest na etapie wykańczania.

Obecnie jestem w nowym związku małżeńskim od 02 kwietnia 2005r. z K. Z. i mieszkam w mieszkaniu na ul. (...). Ponoś oplaty za mieszkanie miesięcznie czynsz 341 zł., w tym prąd 200-325 zł co dwa miesiące, woda jest w czynszu, telewizja i internet 60 zł. Obecna żona ma emeryturę w wysokości około 1400 zł. Nadto jego żona dzierżawi lokal od spółdzielni gdzie prowadzi restaurację. W roku 2014 żona powoda osiągnęła dochód w kwocie 49.416,31zł. W obecnym związku małżeńskim obowiązuje rozdzielność majątkowa. Z nowego związku nie mam dzieci.

Powód choruje na miażdżycę, migotanie przedsionków, łuszczycę, ma kłopoty z kręgosłupem. Na leki wydaje do 700 zł, bierze jej na serce, wątrobę i chorobę wrzodową. Przebywał w szpitali we wrześniu 2012r, w listopadzie 2012r., w styczniu 2014r., w lipcu 2014r., we wrześniu 2014r., w listopadzie 2014r.

Powodowi trudno określić swój miesięczny koszt utrzymania, bo żona zajmuje się zakupami. Obecnie nie mam żadnych kredytów, zadłużeń. Wszystkie oszczędności przeznacza na budowaną gospodę w P.. Powód oszczędności dał dzieciom: synowi 300 000 zł na początku roku 2015, a córce 200 000 zł. Również swojej obecnej żonie dał kwotę 200.000zł na zakup mieszkania (...) lata temu. Obecnie powód posiada oszczędności w kwocie 100.000zł.

Dowód: decyzja z ZUS – k. 14 ;

karty leczenia - k. 15-27;

odpis aktu małżeństwa - k. 28 ;

rachunki - k. 28 ;

pismo u udziałach - k. 81;

ugoda - k. 125 ;

pit - k. 126-130;

Obecnie pozwana H. K. ma 67 lat. Otrzymuje emeryturę w kwocie 757, 21 zł netto. Ponoś koszty utrzymania: czynsz 440 zł, prąd 175 zł co drugi miesiąc, gaz 62 zł, internet 49 zł, telefon 30 zł. Oplaca za działki ogrodowe rocznie 231,30 zł. Swój koszt utrzymania oceniła na kwotę 1000 zł. Jest na specjalnej diecie, ma chore serce i musi jeść tłuste ryby. Na odzież wydaje 100 zł, na środki czystości 70 zł, buty raz w roku kupuje 120 zł, na leki różnie od 400-500, bierze leki na serce – sintrom. Bierze zastrzyki w kolana i ostatnio brał je w czerwcu 2015r., koszt tego zastrzyku 1000 zł. Zastrzyki bierze raz na pół roku, które nie są refundowane. Mam guzy tarczycy i guza nerki. Miała udar, operację serca 5 lat temu, mam zastawkę. Chodzi do okulisty ostatni kupiła okulary 300zł, ostatni u dentysty zapłaciła 200 zł. Wizyta u endokrynologa to koszt 150 zł raz w miesiącu.

Alimentów potrzebuje na życie, na oplaty mieszkania i na leczenie.

Pozwana posiada orzeczenie o niepełnosprawności, ciężko jej jest się poruszać.

Syn jej prowadzi działalność gospodarczą warsztat samochodowy a córka jest dyspozytorem na stacji pilotów i dobrze zarabia.

Pozwana przebywała w szpitalu w sierpniu , październiku 2012r., w styczniu , grudniu 2013r., w październiku 2015r.

Dowód: wyrok - k. 9;

C. - k. 13

zaświadczenie – k. 41 ;

rachunki - k. 42 -47;

paragony - k. 48-49, 105;

karty szpitalne - k. 51-65, 89-91, 103;

przesłuchanie powoda - k. 107-108;

przesłuchanie pozwanego - k.108-110 ;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo wysunięte przez powoda zasługiwało na uwzględnienie w części .

Zgodnie z art. 60§ 2 k.r.o. , jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Przepis art. 60§ 2 k.r.o. reguluje przesłanki orzeczenia przez sąd obowiązku alimentacyjnego na rzecz rozwiedzionego małżonka, który nie został (choćby częściowo) uznany winnym rozkładu życia małżeńskiego. Przesłanki tego obowiązku zasadzają się na tym, że zobowiązanym do świadczeń alimentacyjnych może być tylko rozwiedziony małżonek, który ponosi wyłączną winę rozkładu pożycia, zaś uprawnionym może być tylko małżonek niewinny. Dalej, rozwód pociągnąć musi za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej uprawnionego, przy czym przepis art. 60§ 2 k.r.o. nie wspomina nic o możliwościach zobowiązanego. Wskazuje, że zakres świadczeń zobowiązanego musi być „odpowiedni” w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Niemniej jednak należy mieć również na uwadze, że stosownie do treści art. 135§ 1 k.r.o. (w zw. z art. 61 k.r.o.) zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Przepis art. 135§ 1 k.r.o., który na zasadzie art. 61 § 1 k.r.o. stosuje się odpowiednio w sprawach między małżonkami. Zgodnie z jego treścią w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Pokreślić jednak należy, że do stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu przepisu art. 135§ 1 k.r.o. należy wziąć pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego (podobnie SN w uchwale z 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, LEX nr 3342).

W niniejszej sprawie Sąd miał obowiązek zbadać w pierwszej kolejności, czy zostały spełnione ustawowe przesłanki warunkujące możliwość żądania alimentów z art. 60 § 2kro i art. 138 kro .

W świetle poczynionych ustaleń należy stwierdzić, iż pierwsza z przesłanek wskazywanych przez art. 60§ 2 k.r.o. nadal jest spełniona, albowiem prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie orzeczono rozwód między stronami z wyłącznej winy powoda. Spełniona została również druga przesłanka, a mianowicie rozwód między

stronami spowodował istotne pogorszenie sytuacji życiowej powódki. Zaistniała również przesłanka z art. 135§ 1 k.r.o., tj. zmiana sytuacji wpływająca na zobowiązanie alimentacyjne pozwanego.

W toku procesu ustalono, że strony są po rozwodzie z winy powoda oraz powód jest na emeryturze w kwocie 3.568 zł miesięcznie netto, posiada oszczędności w kwocie 100.000zł, buduje gospodę a środki finansowe jakie miał przekazał dzieciom i obecnej żonie, choruje. Natomiast pozwana otrzymuje obecnie emeryturę w kwocie 757, 21 zł netto oraz utrzymuje się dodatkowo z alimentów od powoda. Tak więc pomiędzy dochodami stron istnieje duża dysproporcja, gdyż powód otrzymuje emeryturę pięć razy większą niż pozwana. Pozwana również jest osobą schorowaną i jej schorzenia wykluczają ją w znacznej mierze z rynku pracy, gdyż jest po udarach. Niewątpliwie, że sytuacja pozwanej w dalszym ciągu jest gorsza niż gdyby pozostawała nadal w małżeństwie i korzystała z dochodów męża uzyskiwanych z jego emerytury i oszczędności, co wskazuje, że nadal zachodzą przesłanki z art. 60§ 2kro.

Z treści art. 138 kro wynika, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Uwzględnienie roszczenia o obniżenie alimentów wymaga więc ustalenia, albo że zmniejszyły się usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, albo że zmalały możliwości finansowe zobowiązanego do alimentacji.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że w żadnym stopniu nie zmalały potrzeby finansowe pozwanej, która nadal jest osobą schorowaną i otrzymuje emeryturę (a przynajmniej powód nie wykazał aby było inaczej, to jego natomiast – zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 k.c. obciąża obowiązek udowodnienia faktów zmierzających do uwzględnienia powództwa).

Jednocześnie powód nie udowodnił, aby pogorszyła się jego sytuacja finansowa, i to w takim stopniu, że nie jest obecnie możliwe zaspokajanie przez niego obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony w zakresie w jakim żąda obniżenia alimentów do kwoty 500zł.

Podkreślić należy, że powód pobiera emeryturę, co prawda jego dochody zmniejszyły się od dnia 1 stycznia 2015r., gdyż wcześniej zarabiał miesięcznie 12.000zł, czyli prawie 3 krotnie więcej niż obecna emerytura, jednak nie wolno tracić z pola widzenia, że powód posiadał duże oszczędności, których się wyżył poprzez przekazanie byłej żonie kwotę 200.000zł na zakup mieszkania oraz synowi 300 000 zł na początku roku 2015, a córce 200 000 zł oraz posiada nadal oszczędności kwocie 100.000zł. Nadto powód nadal mieszka w mieszkaniu, które zakupił na ul. (...) i płaci rachunki około 561 zł, gdzie mieszka z żoną, która uzyskuje emeryturę w kwocie 1.400zł i dochody dodatkowe z prowadzonego lokalu. Powód nie potrafił określić swojego miesięcznego kosztu utrzymania, co świadczy, iż żyje na wysokim poziomie. Powód wskazał, iż jego sytuacja finansowa jest gorsza z uwagi na przejście na emeryturę i choroby oraz konieczność kupowania leków. Zważyć należy, iż pozwany ma stały dochód ponad 3.568zł netto zaś pozwana tylko 753 zł, jest sama i na utrzymanie siebie przeznaczona kwotę ponad 2.000zł. Ponadto powód buduje gospodę, z której również będzie miał dochody. Pozwana po obniżeniu alimentów będzie miała do dyspozycji kwotę 2.253 zł. Natomiast powodowi po zapłaceniu alimentów na pozwaną w kwocie 1500zł pozostanie mu do dyspozycji kwota 2000zł, którą przeznaczy na swoje utrzymanie. Nadto powód nie udowodnił, iż wzrosły jego wydatki znacznie z związku z chorobami, że nie pozwala mu na wywiązywanie się przez niego z obowiązku alimentacyjnego wobec proponowanej kwoty obniżenia alimentów do kwoty 500zł.

Sąd ustalał stan faktyczny sprawy opierając się na zgromadzonych w sprawie, a powołanych

wyżej, dokumentach oraz zeznaniach stron.

W ocenie Sądu, zgromadzone w aktach sprawy dokumenty – jako sporządzone w sposób przewidziany prawem oraz przez podmioty do tego uprawnione – uznać należy za wiarygodne. Po bezpośrednim zapoznaniu się z tym materiałem dokumentarnym nie sposób co do niego sformułować jakichkolwiek zastrzeżeń, albowiem brak jest okoliczności, które wpływałyby negatywnie na jego ocenę.

Mając to na względzie, Sąd uznał, że doszło do zmiany uzasadniającej obniżenie alimentów, o której mowa w art. 135§ 1 k.r.o. w zw. z art. 61 k.r.o. w nieznacznym zakresie i dlatego Sąd obniżył alimenty na rzecz pozwanej o 500 zł do kwoty po 1500 zł miesięcznie. Sąd obniżył alimenty od 1 marca 2016r. , gdyż powód przez cały okres procesu płacił pozwanej alimenty. W pozostałym zakresie roszczenie jako niezasadne zostało oddalone.

Z uwagi na skomplikowaną sytuację osobistą pozwanej, Sąd odstąpił od obciążania jej kosztami procesu (art. 113 uts.1. ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 k.p.c.).